

ate

elt stängda för avvikande åsikter. Vi som är tillräckligt gamla för att ha upplevt Vietnamkrigets tidiga år, är pressen mangrant fördömda /iet Cong's invasion av det frihetslänkande Sydvietnam, plågades under Balkankriget av deja vu-upplevelser.

Av en märklig historisk nyck ledde de amerikanska "slutförhandlingarna" med Milosevic liksom det följande bombkriget av ett välant ansikte, general Wesley Clark, samma rävläge och självgoode cowboy som för ett kvartssekel sedan ög oss fulla om vad som hade hänt den lilla byn My Lai i Vietnam där ver 300 bönder hade slaktats av ett USA-förband.

R-kupp

hillip Knightley avslöjar med esvärande detaljrikedom de PR-riks som Clark och hans kollegor nvände för att arbeta upp krigspropagionen. När Natoflyget bombat ett ivilt passageraråg lämnade man t fel ljudband till media för att visa tt piloten varit "i god tro". När inas ambassad träffades av en aket var det ett "misstag", men när adiens ambassad träffades, trots tt de på amerikansk anmodan nrapporterat sin exakta adress till itato, bemöttes det med tystnad.

Med tanke på att Balkankriget ramställdes som ett krig för infornationsfriheten, och Jugoslavien, tt land med bland annat 4 miljoner privatägda parabolantennor, eordrades att öppna etern för västmedia, är det förstas märkligt hur nycklet just dessa media ljög.

En av Knightleys episoder belyser tt inte ens den fria eternas riddare, CNN, TV-bolaget som sånt besväande realistiska bilder från både jagdad och Belgrad, tycks ha stått ri från Pentagon.

Inför Nato-attackerna mot TV-nuset i Belgrad hade CNN fått för-

handsinformation om vad som skulle ske och evakuerade sin egen personal. Ändå inbjöd CNN Jugoslavians informationschef att komma till byggnaden klockan 14 den eftermiddag bombningarna skulle börja för att delta i "Larry King Live". Sex minuter efter att direkt-sändningen börjat inleddes bombningarna...

Så stark är bristen på verklig information att vi inte ens kan vara säkra på varför kriget började. Strax efter krigsutbrottet talade USAs utrikesdepartement om att 500 000 kosovoalbaner hade försvunnit och befarades ha dödats. Kort senare reducerade USA:s biträde försvarsminister William Cohen siffran till 100 000, vilket i sin tur reducerades av den brittiska regeringen till 10 000 mördade etniska albaner...

Efter kriget skickades ett spanskt obducentteam till Kosovo och fick order att ha beredskap för att obducera 2 000 lik. Teamet fann bara 186 kroppar att obducera.

Många ögonvittnen

Siffrorna på de serbiska etniska rensningarna av kosovoalbaner tycks gå samma väg som Xerxes armé. Men den armé av journalister som flugits in till Kosovo efter Natos inmarsch fann desto fler villiga ögonvittnen. Den klassiska repliken: "Anybody that's been raped and speaks English?" måste ha varit fullt användbar på många håll.

Knightley är besvärande. Han minns och rekapitulerar detaljer när vi andra anstränger oss att glömma och återvinna lite av den trygghet vi kände före Balkan. Jag hade föredragit att hans bok förblivit ett standardverk om smutsiga kolonialkrig på betryggande avstånd i tid och rum.

STEFAN LINDGREN

KRÖNIKA Förbundsrepubliken i uppror!

"Den bokstav som gör tysklektionerna snäppet bättre än dödligt tråkiga ska nu inte längre få användas"

Det är revolution i Tyskland. Anförda av den konservativa dagstidningen Frankfurter Allgemeine Zeitung går professorer, politiker, nobelpristagaren Günter Grass och skolelever i rörande samstämmighet på barrikaderna mot en liten elitär klick som i folkets namn infört reformer som folket inte ville ha. Förra året var politikerna med på reformerna (de andra tillfrågades inte), men nu har de kommit på att de kanske var människor ändå: de felade, och nu vill de göra bot genom att avskaffa reformerna igen.

Vad är det som får Tyskland att brinna? Rättstävningen, naturligtvis. Tyskland är landet som skänkt världen "ß", bokstaven som skiljer Tyskland från oss övriga profilösa länder, från oss som bara har i, ç, è, ö och dylikt att bjuda på. Men ve och fasa! Nu ska tyskarna inte längre få skriva "ß". Vart tar språkets charm då vägen? Och de som sköter det samtida Tysklands PR måste fasa över att den bokstav som gör tysklektionerna snäppet bättre än dödligt tråkiga nu inte längre ska få användas. Dass ska man nu skriva (på tyska alltså), inte daß. Likaså Imbiss (tilltugg) i stället för Imbiß. Sitt Imbiss intar man, som alla Tysklandsresenärer känner till, vid ett Imbißstand. Men hur blir det med den nya stävningen? Imbissstand? Just det! Tysklands reformivrare skyggar inte för långa anhopningar av konsonanter av samma slag. Därför kan vi inför OS titta på landskamper, som på tyska nu stavas Fussballländerspiel.

VISST BEHÖVE TYSKLAND en stävingsreform. 1901 begav det sig senast, och då var det Goethes "Thal" (dal) "thun" (göra) som blev Tal och tun. O, så banalt! Thomas Mann lyckades emellertid trots denna fattigdom på stävningssmyckningar skriva mäterverker i språklig virtuositet. Det var på 1900-talet man skrev "daß", "Imbiß" och "riß" (jäg/han ver) som "rissen" (vi/de rev). Förvirrande! Det tyckte Fader Staten också och tillsatte en kommission som skulle göra det lättare.

"De nya reglerna gäller bara för statliga institutioner (t.ex. skolor)", förklarar Duden, Tysklands motsvarighet till Svenska Akademiens Ordlista, högtidligt.

"Men dessutom kommer naturligtvis den övervägande majoriteten att rätta sig efter dem."

Nonsens! Visserligen höll det litterära Tyskland god min när den nya rättstävningen infördes förra året. Den föreskrev förutom "ß":s försvinnande framför korta vokaler tredubbla konsonanter när ord som Fussball och Länderspiel möttes. Dessutom skulle exotiska avstävningar å la Bek-kenbauer bort.

Sorg! Barnet var inte menat att överleva i denna fiendliga värld. Ett år senare sa sig 68 procent av tyskarna vara mot den reformerade rättstävningen. Ska man lära sig stava ska resultatet se elegant ut i alla fall, tycktes man säga. Dessutom är vi människor ju hopplost reaktionära. Vi gillar saker som de alltid har varit; endast gradvisa förändringar kan vi tolerera (den tyska stävningssamfundningen borde ha studerat Östblockets uppgång och fall innan den skred till verket).

SKOLBARN VILL INTE LÄRA sig ett nytt slags stävning av lärare som helst vill lära ut det gamla sättet. Civil olydnad kan man nämna det motvilliga spridandet av det nya statliga evangeliet som skedde i landets skolor. Till skolbarn som litterater med Günter Grass i täten. Som Grass sade: Frankfurter Allgemeine får fortsätta trycka nonsens om mig, om det sker med den gamla stävningen. Grass & Co vägrade skriva romaner med "dass", eller varför inte "sich wieder vereinigen", åter förena sig, i stället för "sich wiedervereinigen", återförena sig. Detta är viktigt, påminner vi oss, när vi, närmar oss tioårsdagen av när Tyskland åter förenades (eller snarare återförenades).

Nådstöten för den, ack, så rationella stävningss-reformen kom dock när kolossen Frankfurter Allgemeine Zeitung, en av Tysklands ledande dagstävningar, återgick till den gamla stävningen.

Universitetslärnarnas förbund anslöt sig. Kommer andra tidningar att sälla sig till de (kontra-) revolutionära skara (det är som bekant att vara revolutionär på detta sätt)? Tag sida! Det går inte an att stå passiv i denna konflikt! Bara i Tyskland kan rättstävning orsaka ett verbalt inbördeskrig.

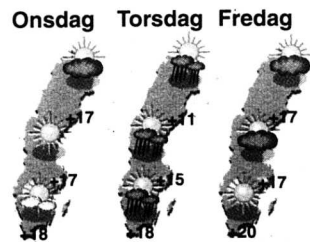

ELISABETH BRAW RICCINI

Sverige i dag

Molnigt men mest uppehåll i Norrland. I söder växlande molnighet och regnskurar främst i de inre och östra delarna.

Europa i dag

TV i kväll Tisdag 22 augusti

- SVT1**
18.00 Molly
18.10 Applen, gips och kärlek (R)
18.20 Djurhyllan
18.30 Keiko och friheten (R)
19.00 Miami 7
19.25 Hand i hand (R)
19.30 Teknik och vetenskap
20.00 Tills döden skiljer oss åt
20.55 Radiohjälpen
21.00-22.00 Aktuellt
21.30 A-ekonomi
21.40 Spornytt
21.55 Aktuellt
22.00 Seriestart: På gränsen
22.30 Film: Kärlekens himmelska helvete
02.0-03.5 Grogg (R)
- SVT2**
18.00 Aktuellt
18.15 Fest i Frankrike
18.40 Stillebacken
19.10 Regionala nyheter
19.30 Rapport
20.00 I skuggan av ett barnamord
21.00 Michael Palin i Hemningways spår
21.50 Årsmundradets bilder
22.00 Regionala nyheter
22.10 Girjak
23.00 Nyheter från SVT24
23.10-23.40 8 dagar (R)

- TV3**
18.50 TV3 Direkt
19.00 Vita lögnen
19.30 Baren
20.00 Kliniken
20.55 TV3 Direkt
21.00 En brud på hugget
22.40 TV3 Direkt
22.50 TV3 Sport
23.00 Baren (R)
23.30 Folkhemmet (R)
0.00 Drew Carey show
0.30 Benny/Hill
1.05 Monty Python
1.40 Silkon (R)
2.40 Mike Hammer
3.35 T J Hooker
4.30-5.00 Drew Carey show
- TV4**
17.59-19.00 Nyhetstimmen
19.00 Ålskade, hatade Europa
19.30 Skilda världar

- 20.00 Lady Boss
21.00 Sunburn
21.55 Dagens namn
22.00 Nyheterna
22.15 Lokala nyheter
22.25 Sporten
22.45 First wave
23.30 Tredje klotet från solen
0.00 På liv och död
0.50 Ett opassande jobb för en kvinna
1.40 Big Sky (R)
2.25-2.50 Judys domstol(R)
- Kanal 5**
19.00 Vår märkliga värld
20.00 Kameleonten (R)
21.00 nöd eller lust (R)
21.30 Helt hysteriskt
22.10 French och Saunders går på bio
22.50 Hämnad AB
23.45 Jay Leno Show
0.40 Frasier (R)

- 1.10 Skål (R)
1.40-2.30 Vår märkliga värld
- TV8**
Börsnyheter från Finans-tidningen sänds varje timme mellan 8.50 och 17.50
- 18.00 Farlig himmel
19.00 Naturens makt: Översvämningar
19.50 Ekonominytt
20.00 Porträtt: Herkules
20.50 Ekonominytt
21.00 Vinna eller försvinna
21.30 Bilindustri: När Rover togs över av BMW
22.00 Ekonominytt
22.15 Dofternas mysterier
23.15 Ekoninytt
23.30 Världen i veckan
0.00 Trädgårdssresan
0.30-6.00 Bloomberg

Förmåner för alla läsare!
Se www.fti.se

